

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio tertia. Vtrum imago in diuinis dicatur essentialiter an
personaliter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

QVÆSTIO TERTIA.

Vtrum imago dicatur in diuinis essentialiter an personaliter.

Tho. 1. q. 35. ar. 1.

Postea quæritur de imagine, vtrum dicatur in diuinis essentialiter an personaliter. Et videtur quod essentialiter, quia illud quod cõuenit tribus personis est essentialiter, sed esse imaginẽ conuenit tribus personis, ergo &c. minor probatur per illud quod dicitur Gen. 1. Faciamus hominẽ ad imaginẽ & similitudinẽ nostram. Et Aug. dicit de fide ad Petrum, quod vna est sancte trinitatis diuinitas & imago ad quam factus est homo, quare &c.

2 IN CONTRARIVM est quod dicit Aug. quid est absurdius quã imaginẽ ad se dici? ergo dicitur relationaliter, sed relationaliter in diuinis sunt personalia, ergo &c.

3 RESPONSIÓ. Videnda sunt tria. Primum est quid sit de ratione imaginis. Secundũ vtrum conueniat diuinis. Tertium an sit proprium filii.

4 DE PRIMO dictum fuit supra dist. 3. quæst. 1. scilicet quod de ratione imaginis sunt duo. Vnum est, quod illud quod dicitur imago, sit simile illi cuius est imago. Aliud est, quod ab eo sit productum effectiue vel exemplariter, vt plenius deductum fuit prius.

7 QVANTVM ad secundum videtur esse dicendũ, quod imago non cõueniat propriẽ diuinis, prout tamen conuenit dicitur personaliter & non essentialiter. Primum patet, quia si esse imaginẽ conueniret diuinis propriẽ, aut conueniret Deo, respectu creaturæ, aut vni personæ diuinæ respectu alterius, non primo modo, quia imago est aliquid productum ad imitationem alterius cuius est imago, sed nihil diuinum est productũ ad imitationem creaturæ, sed potius e conuerso creatura producta est ad imitationem diuinæ naturæ, ergo Deus non est imago creaturæ, sed potius creatura Dei est imago: veruntamen sicut exemplar vocamus quandoque nomine exempli (quantus improprie) sic illud cuius est imago vocamus quandoque nomine imaginis, & hoc modo sumitur imago Gen. 1. Et ab Augustino, lib. de fide ad Petrum in auctoritate prius allegata.

6 Item nec vna persona potest proprie esse imago alterius personæ diuinæ, quia imago importat similitudinẽ ad illud cuius est imago, vbi ergo nõ est propria similitudo, ibi nõ est proprie imago, sed in vna persona respectu alterius nõ est propria similitudo, ergo &c. probatio minoris, quia propria similitudo nõ est inter personas diuinas quo ad relationes originis, quia secundũ Aug. quis de quo fit non est æqualitatis aut similitudinis. Sed oportet quod attendatur secundũ essentialitẽ acceptã sub ratione quãritatis vel virtualis vel perfectionalis, vt dictum fuit prius, vbi etiã dictum fuit quod similitudo proprie dicta differt ab identitate qua vnum numero dicitur idẽ sibi ipsi quãtum ad duo, scilicet quãtum ad distinctionẽ extremorum, & quãtrum ad fundamentorũ distinctionẽ, quia in similitudine proprie dicta prout reperitur in creaturis quæ sunt nobis notiores, & quibus nomina imponimus primò est distinctio fundamentorum & extremorum. In identitate autem nihil horum distinguitur secundũ rem, propter quod vbi inuenitur vnum numero fundamentum cum distinctione extremorum sicut in diuinis, ibi non est totalis identitas propter distinctionem extremorum, nec proprie similitudo propter identitatem fundamenti, sed est media cõuenientia inter identitatem & similitudinem minor totali identitate, & maior similitudine, patet ergo quod vna persona non est alii similis proprie, sed est plusquam similis, quia verè persona vna est eadem cum alia in essentia, & per consequens vna nõ est proprie imago alterius, quia vna non imitatur aliam in essentia cum nunquã sit proprie imitatio secundũ vnum & idem numero, accipiẽdo tamen imaginẽ & similitudinem pro summa cõuenientia in vna forma & natura, inuenitur in diuinis imago & similitudo, quæ tamen est aliquid potius imagine vel similitudine, & imago sic accepta dicitur in diuinis solum personaliter. Quod sic patet, quia imago est aliquid productum ad alterius imitationem, sed esse productum non conuenit nisi personæ, ergo &c. & sic patet secundum.

7 CIRCA tertium notandum quod esse imaginẽ conuenit tam filio quã Spiritui sancto, filio tamen magis competit per appropriationem. Primum patet, omne productũ in similitudine & æqualitate ad alterũ est eius imago. In hoc enim consistit ratio imaginis, sed Spiritus sanctus producit in similitudine & æqualitate ad patrem sicut filius, ergo quilibet potest dici imago patris vnus sicut alius. Et hoc sic expresse dicit Damasc. & doctores Græci. Secundum patet, scilicet quod solus filius per appropriationem dicitur imago, quia est Spiritus sanctus est similis patri vt filius, tamen filius ex ipsa ratione nominis habet quod sit similis patri. Et quod producat in similitudinem patris, dicitur enim filius, quia sit vtille. Spiritus autem sanctus non hoc ex ratione sui nominis habet, & de se patet, nec ex modo processionis suæ quum non procedat ex modo naturæ, qui est modus assimilationis in generatione profectorum, sed per modum voluntatis. Per voluntatem autẽ producat non quale est producens, sed quale vult producere. Et ideo solus filius per quandã appropriationem dicitur imago, nõ autem Spiritus sanctus. Et sic loquitur scriptura de filio Col. 1. quæ est imago inuisibilis Dei. Et beatus Aug. de trin. 6. qui dicit quod solus filius est imago patris.

8 AD ARGVMENTA patet solutio ex iã dictis.

DISTINCTIO XXIX.

Sententia huius distinctionis in generaliali & speciali.

Et præterea aliud nomen, &c. Superius Magister determinauit de innascibilitate quæ est proprietas personæ nõ personalis. Hic verò determinat de alia proprietate, scilicet de notione quæ non est proprietas personæ quia vni tantum personæ non conuenit nec proprietatis personalis, quia nullam personam constituit, scilicet de comuni spiratione quæ designatur cũ dicitur pater & filius sunt vnum principium Spiritus sancti. Et diuiditur ista pars in duas. Primò enim ostendit quomodo nomẽ principii de Deo dicatur. Et quia Deus dicitur principium quod ex tempore quod ab æterno. Ideo secũdo ostendit qualiter aliquid de Deo dici potest ex tempore. Secũda incipit. In principi. 30. dist. ibi dicunt quedam. Prima est præsentis lectionis. Et diuiditur in duas, primò incipit quot modis dicatur Deus esse principium. Secundò prosequitur diuisiõnes partes. Secũda incipit ibi. Et pater ab æterno. Et diuiditur in duas. Primò ostendit qualiter Deus dicatur principium creaturæ. Secũdo qualiter vna persona dicatur principium alterius. Secũda ibi. Deinde in eodem. Hæc secũda diuiditur in duas. Primò ostendit quod pater dicitur esse principium filii, & pater & filius Spiritus sancti esse principium, non tamen essentialiter, sed notionaliter. Secundò ostendit qua notione pater dicatur esse principium filii, & pater & filius Spiritus sancti sint principium. Secũda incipit ibi, qua igitur notione, & hæc est diuisio præsentis lectionis in generali.

2 IN SPECIALI sic procedit Magister. Et proponit quod principii nomen dicitur relationaliter in diuinis, importat enim relationem ad creaturas vel relationem personarum adinuicem. Deinde dicit quod quilibet persona & tota trinitas dicitur principium creaturarum & eorum quæ naturaliter esse habent, non autem peccatorum quæ naturam viciant, & hoc ratione creationis propter quam creationẽ relatio intelligitur inter Deum & creaturas. Sunt enim omnes personæ vnum principium respectu creaturæ. Et hoc ex tempore non ab æterno. Postea dicit quod persona est principium alterius, pater enim est principium filii, quia ipsum genuit, & pater & filius sunt principium Spiritus sancti, quia ab eis procedit. Sunt autem pater & filius vnum principium Spiritus sancti, dicitur autem vna persona principium alterius non ex tempore, sed ab æterno: Non essentialiter, sed notionaliter respectu alterius. Vltimò dicit qua notione vna persona dicitur principium alterius, quia pater eadẽ notione est principium filii quia ipse est pater, scilicet generatione actiua. Similiter pater & filius vna & eadẽ notione sunt principium Spiritus sancti, quia non prius procedit ab vna persona, quã ab alia. Illa autem notio non erat nominata tempore Magistri.

d. 10. q. 1.
num. 6.

QVÆ.